

DESPRE BEȚIE IARĂȘI

Cine bea în cinste ori în dator se îmbată de două ori.

Că

Una gândește cârciumarul și alta bețivul.

Cârciumarul zice:

Băutura e unde e, mâncarea e o fudulie.

Apa nu e bună nici în cizmă.

Vinul e pentru noi, nu e pentru boi.

Cu vinul și cu somnul uită grijile omul.

Vinul e toiagul bătrâneților și nebunia tineretilor.

Însă

Vinul bun și nevasta frumoasă sunt două otrăvi dulci la om.

Tu îl beai pe dânsul și el te bea pe tine.

Tu îl bagi în mațe și el iese în față.

Cât să dai ocol, tot te dă de gol.

Mergi pe cărare lină și dai drept în tină.

POVESTEA VORBII

Un ungurean oarecare

Ce n-au prea avut umblare

Și nici vie nu văzuse,

Nici vrodată vin băuse,

Și văzând odată vie,

Bând și vin pân' la beție,

P-alt ungurean întâlnește

Și cu el astfel vorbește:

- Măi soațe, văz't-ai tu ghie?

- Am văz't, măi, - zise - ș-o mie.

- No, da cum îi? de-i văz't, spune

- Da au îi, măi, vo minune?

- De n-ai văz't cred pot' să-ți pară.

- No, mă, să-ți spun cum îi dară:

Îi albă și ste-n chișoară

Răscăcânată la soare.

- No, miņ tu, că n-ai văz't ghine,

Să-ți spun io, cată la mine:

Ghia aie-i pi-un deal pusă,

Tot cu țepi pin ea împunsă,

Și cochile, voinici tună

Poama ei de i-o adună,

Și supt chicioare, împarcă,

Să-i cure zeama, o calcă.

Apoi p-aceea zeamă dragă

O botez ghin și o bagă

În o scorbură întinsă,

Cu bete d-alun închisă;

De-aci mere o boreasă,

Ce îi zice cârjmăreasă,

Și chimă ghinul pi-o boartă,
țânând o cofă cu toartă,
Și ți-l dea de-l beai cu oala.
Mă, da-i șelău ghinul ala!
Că, când îl beai, te îmbună,
Până banii ți-î adună
Și să duce, nu-i mai pasă,
Cu punga goală te lasă;
Și să vezi cum, num-ascultă
La hiclenea-i a multă:
Io beui din el odată
O oală ghine-ndesată,
Și pân' grăii trei cuvinte,
Mă luă un chic de minte,
Când plecai să meri pe cale,
Drumu oblu-m părea vale.
Că el se ținea de mine
Ș-îmi da ghes să caz pe vine,
Io dam pe poteca lină,
El mă da-n lături pin tină.
Dac-am văz't că joc își face,
Vrui să-l ghirui, să-mi dea pace,
Dar el m-o trântit în tină
Și mă dete pe hodină.
Când m-o deșteptat o tuse,
Mă uit, să vezi ce-mi făcuse!
La gura-mi se băligase,
Banii din pungă-mi luase
Și să duse la dracu
Și unde i-o fost lui placu.

Vinul, țuica cui îi place n-are cu ce să se-mbrace.
Bețivul când trece pe punte închide ochii să nu vază apa.
Arama omului la beție se arată.
Hoțu-nvață la hoție și bețivul la beție.
Să bei pân' ți-o ieși păru pân căciulă și cămașa pân izmene.
Dar
Cine să ia după muscă ajunge la bălegar.

Că
Cine bea pân' la-mbătare nume bun în lume n-are.
Și
Decât să-ți iasă nume rău, mai bine ochii din cap.
Spune-mi cu cin' te-nsoțești, ca să-ți spui eu cine ești.
Cine te vede intrând în cârciumă nu zice
că ai intrat să te-nchini.
Omul a intra în baie și a nu se îmbăia nu se poate.
Omul este ca oaia, lesne să ia după altul, nu judecă nevoia.

POVESTEA VORBII

Un grec oarecare, din sate plugar,
Plecă și se duse cu al său magar
Până la o rudă ce-i era cumnat
Și avea șederea departe l-alt sat.
Cumnatu-său, care prea mult îl iubea,
Ș-în casa-i văzându-l o dată abia,
Îl primi vesel, cum i s-a căzut,
Și seara la cină cu el a șezut,
Cu vorbe, cu glume tot s-a îndemnat,
Ș-a dat cu paharul pân' s-a îmbătat.
Culcându-se astfel și dormind ceva,
A doua zi capul grozav îi urla,
Îi părea mai mare de cum era-ntâi
Ș-îl trăgea să-l puie iar pe căpătâi;
Îl punea, și geaba, orcum nu-i trecea,
Îl atârna, parcă locul nu-i plăcea,
Necăjit se scoală, greața a-și scuipa,
Vrând și dobitocul a ș-îl adăpa,
Și dacă se duse în sat la cișmea,
Fluiera din buze, silindu-l să bea.
Dobitocul însă, dacă a băut,
Își ardică capul ș-în loc a stătut.
Deci văzând țăranul pe al său catâr,
Că la fluierarea-i nu face hatâr
Și de îmbiere n-are nici habar,
Ca o picătură să-nghiță măcar,
Zise (clătinând capul): - Hai, dobitoc, hai!
Tu mai multă minte decât mine ai!
De făceam aseară ca tine și eu,
Nu era să-mi fie astăzi așa greu.
Fiindcă și următoarea poveste este
A rădăcinei beției, o alăturăm aici.
Când a fost odată pre pământ aleasă
Nobila Gutuie poamelor crăiasă,
Dând oblăduire și peste legume
Celor ce se află în întinsa lume,
Tronul își pusese sus la înălțime,
Întinzându-și cortul în acea lățime,
Sta înconjurată ca crăiasă mare
De destule poame până-n depărtare;
Iar în jos pe vale sta în șir supt coaste
Feluri de legume drept vitează oaste.
Astfel dar regina, nobila Gutuie,
Vru în rânduială tronul său să-și puie
Și după talente ce ea cunoscuse
Pe vestita Chitra cap a fi o puse;
Rodia alese cum și pe Lămâia,

Piersica, Naramza pentru treapta-ntâia;
Iar a doua treaptă rânduie pe Pârul,
Cu Cireșa, Vișina, Zarzâra și Mărul;
Iar pe supt aceștia Coarna și pe Pruna,
Cum și dopotrivă Nuca și Aluna;
Cu aceștia dară împlinindu-și suma
Despre toată poama și despre leguma,
Sta din înălțime, se uita în vale,
Răspândind la toate poruncile sale
Prin Migdalul tainic, ce îi sta la spate
Ș-îi avea credință a păzi dreptate.
Deci bubosul Strugur, ce-și avea șederea
Pe lângă crâiasă cu apropierea,
Pârcălab să fie cinste avusese,
De această slujbă vrednic s-alesese;
Însă el zavistnic către celelalte,
Care ocupase slujbe mai înalte,
Începu cu ură multe pâri să facă,
Socotind reginei astfel să se placă,
Și pe d-altă parte poamele sărace
Nu avea de dânsul niciodată pace:
Nu-nceta în lături tot să se întinză,
Să se mai lungească, loc să mai cuprinză;
Ș-atârna de une, sugruma pe alte,
N-avea păs în sine de porunci înalte,
Bătăios, zburdalnic dintr-a sa natură,
Supără pe toate prea fără măsură,
Îi plăcea să-și bată joc de fiecare,
Amețea o lume ca cu fermecare;
Într-aceste ș-alte cu semeță față,
Înfoiat în haine, răsucind mustață,
Plin de nebunie, cu arțag în sine
Se ardică-ndată, la crâiasa vine
A aduce pâră despre celelalte
Ș-într-acest chip zice cu strigări înalte:
- Mă închin, stăpână, cu supus raport,
Cum am și poruncă-n slujbă să mă port;
Eu umblând cu toate-n bun prieteșug,
Am aflat în ele mare vicleșug!
Multe din legume rele uneltesc,
Rânduieții bune să împrativesc;
Mai cu seamă Varza, cea-ngâmfată-n foi,
Umblă să aducă-n toate mari nevoi;
Ceapa cea bârboasă d-altă parte iar,
Ea înlăcrămează prunci și mume chiar;
Prazul iar, mojicul, cu obrazul tras,
Are niște fumuri de rup parcă nas;
Când e Usturoiul, el și mai grozav
Turbură văzduhul cu al său nărav.
Aști protivnici dară n-au de tine păs,
Ci pre celelalte toate le apăs;
Eu acela care am puteri de mac

Ș-amețesc simțirea ca un tiriac,
Ei mă veninează cu spirtosul duh,
Și pe loc m-apucă tusea cu năduh;
Despre care astăzi veste ți-am adus,
După datorie, ca un mic supus.
Auzind crăiasa vestea cea adusă
De mustosul Strugur, sluga-i cea supusă,
Zise către dânsul: - Ai tu mărturie
Ca să stea dovadă după datorie?
- Am, - el îi răspunse - și nu o dovadă,
Ci îți poci aduce chiar și o grămadă,
Nu persoane proaste, ci de cinste-n lume,
Și mă rog ascultă să le spui anume:
Am întâi dovadă pe Piperul care
E la fiecine prea la cinste mare;
Am și după dânsul pe Ienibaharul,
Chimenul, Molotrul, Cimbrul și Mararul,
Capera, Maslina, care sunt de frunte
Și întâi pofțite la oaspeți și nunte;
Pe lângă acestea am și pe Ciuperca
Și cu preacinstita sora-i Minaterca,
Mazărea, Năutul, Cuvioasa Linte,
Care totdeauna e la mulți în cinste;
Bobul, stingătorul de orce duhoare,
Postnica Fasole, cea prea umflătoare;
Am și preacinstitul verdul Crasta vete,
Agreșele, cum și Coacăzele fete,
Și ghebosul Roșcov, cel supus poruncii,
Cu Smochina care lesne-mpacă pruncii;
Am și pe Curmaua cea în sâmbur tare,
Cum și pe Castana cea cu miezul mare;
Am și pe Stafida, soru-mea cea mică,
D-o fi priimită la ceva să zică;
De voiești, aceștia gata sunt să vie
Ca să stea să spuie care orice știe.
Cum simți aceasta Ceapa totdodată,
Cum e din natură foarte veninată,
Se-mbracă îndată, iute, cu mânie,
Douăspre'ce haine puse de dimie,
Și cămăși atâtea albe, subțirele,
Îmbrăcând binișul roșu peste ele,
Pieptenă și barba-și albă și bătrână,
Scuturând-o bine de pământ, țărână,
Plecă necăjită-n toat-a ei putere,
Veninând văzduhul de cătran și fiere,
Pe pământ târându-și barba sa cea lată,
Sus în deal ajunse la crăiasa-ndată.
Cum intră de față gura își deschise
Și cu îndrăzneală într-acest chip zise:
- Să trăiești, stăpână, pe înaltu-ți tron,
Să ne fii la toate pururea patron,
Să-nflorești ca măru-n fiecare an,

Aibă-ți chipul vesel fața de șofran,
Rog cu plecâciune până la pământ
Multă-ți bunătate, pentru crezământ;
Mincinosul Strugur multe ne-a pârât,
Că-ntra-a noastră slujbă ne-am purtat urât.
Dar aceste toate câte le-a vorbit,
Însuși de la sine el le-a născocit.
Te încrede mie, adevăru-ți zic,
Că am barba albă, nu sunt copil mic;
Poci să-ți fac îndată orce jurământ,
Spre a te încrede la al meu cuvânt.
Când porni din gură Ceapa jurământul,
Zgudui îndată toată frunza vântul,
Cât de groază multă jos se scuturară,
Paserile-n aer de prin crâci zburară.
Ascultați și ce fel fuse jurământul,
Carea ca un retor ș-au urmat cuvântul:
- Jur cu dreptu-mi cuget să n-am parte eu
Într-această lume de tot neamul meu
Și să nu mă bucur ca d-acel noroi
De al meu iubitul frate Usturoi,
Cum și în osândă să ajung să caz,
Ca să plâng de moartea socrului meu Praz;
Să se stingă neamul cuscrului meu Hrean,
Să-l mănânce viermii viu chiar în ăst an;
Să îngrop în viață și să tânguiesc
Fiicele-mi Ridiche, care le iubesc;
Cum și al meu unul ginere Ardei
Praf să se prefacă-n fiece bordei;
Să ajung eu însămi unchiului meu Nap
Și mătușii-mi Sfecla groapa să le sap,
Nici să am în lume parte-n ochii mei
De nepoții Morcovi și de Pătrunjei;
Să se rătăcescă-n lunci și prin câmpii
Verele-mi drăguțe Broajbe și Gulii,
Și să n-am iar parte de Cartoful văr
De nu spui de față dreptul adevăr;
Și bubosul Strugur de n-o fi mințit,
Moartea mea să fie de tăios cuțit,
Cum și să mă facă-n mici bucăți pe loc
Și să mă prăjască în tigăi pe foc.
Rog dar ca să fie Strugurul adus,
Ce-a bârfit de mine și minciuni a spus,
Voi prin judecată ca or eu, or el,
Să ni se aleagă dreptul la un fel;
Voi aci acuma la-ntrebări să stea
Și minciuna spusă-n față să se dea.
Auzind crâiasa aste jurăminte,
Porunci Salatei, ce îi sta-nainte,
(Zic) către Marulă și către Lăptucă,
Că aci de față legile s-aducă,
Și sobor s-adune-ndată prin chemare,

Frunte stând Dovleacul cel cu capul mare,
Pepenile verde lângă el să șază,
Și slujbași să aibă împrejur spre pază
Pe Patlagelele-n roșu îmbrăcate
Și pe cele-n vânăt, ce sunt veninate;
Bamiile încă, Loboda și Știrul
Să se afle față, să-mplinească șirul.
Deci acestea toate cum se adunară,
Pe mustosul Strugur îl înfățișară,
Cumpănă, balanța aducând porniră
Și pe cele spuse drept le cumpeniră.
Astfel dar pe Strugur l-au găsit cu vină
Și că însuși numai este de pricină;
Iar vinosul Strugur începu să plângă
Și ceru din partea-i mărturii să strângă,
Dar și fură-n spate-i trei ce îl iubiră
Și să-i pãrtineze singure veniră:
Pepenile galben, Piersica, Caisa,
Dar nu ascultară a acestor zisa,
Ci îl osândiră toți ca dintr-o gură,
Cum și hotârârea dintru-ntâi făcură.
Pepenele, care pãrtinire puse,
Se crãpã în douã, c-auzit nu fuse,
Piersica asemeni și Caisa iarã
De necaz și ciudã-n loc se despicarã;
Iar Urzica care sta aci zbãrlitã,
Vrând să ias-afarã iute, necãjitã,
Urzicã-mprejuru-i pe câți îi atinse
Și dintr-asta mare zarvã se aprinse;
Dar crãiasa foarte-n sine supãratã
Cu urgie mare se porni îndatã
Pe sãrmanul Strugur prea greu sã blesteme
Și asupra-i toate relele sã cheme,

Zicând:

- Tu-n a ta viață, ca un blestemat,
Tot de lemne-n lume sã fii spãnzurat,
Soare sã te arzã, sã te batã vânt,
Și sã nu-ți ajungã trupul de pãmânt;
Ochii ciori sã-ți scoață ș-alte paseri mici
Și de bruma toamnei în bucați sã pici,
Și apoi în urmã prin cuțit tãios
Trupul tãu sã fie dat d-acolo jos,
Și sã n-ai pe nimeni a se umili
Ca sã-ți tragã clopot sau a te jeli,
Ci cu rãs, cu cântec a te arunca,
Cum și supt picioare-n danț a te cãlca;
Dupã ce dar astfel, cum zisei te calci
Și în mici fãrãme dacã te prefaci,
Sãngele sã-ți stoarcã, trupu-ți tescuind,
Și sã-l bea voinicii veseli chiuind;
Cu strigãri și jocuri a se bucura,
Cu oalele bãndu-l, bunuri a-și ura,

Grijile să-și uite în acel minut,
Să se socotească cei mai cu avut;
Unii iarăși limba a-și împletici,
Iar neîndrăzneții a se-nvoinicici;
Alții iar, tăcuții, când îl vor gusta,
Filosofi la vorbe a se arăta;
Alții când dintr-însul vor ceva sorbi,
La arțag să prinză-n certuri a vorbi;
Alții iar să meargă pe două cărări,
Câinilor pe drumuri dând întărâtări,
Cum și ca nebunii vântul ocărând,
Să se tăvălească în noroi căzând;
Alții iar, cei lacomi, or pe unde mân,
Îndărăt să-l toarne și să-l verse-n sân;
Alți cu nerușine a se dezbrăca
Și golași piperu-ntr-alții a juca;
Alții iarăși bându-l, dintr-al lui plecat
Să se bolnăvească și să zacă-n pat;
Însă toți aceștia când se vor trezi
Stând să se căiască în ceealaltă zi,
Să se rușineze chiar de fapta lor,
Ne'ndrăznind să-și scoață fața la sobor.
Astfel dar blestemul fuse-n acel ceas
Care până astăzi îl vedem rămas.

De aceea

Vinul e dat să-l bea voinicii, iar nu toți nevoiașii.

Că

Toată lumea bea vinul, dar nu-și bea mintea.

Își înoată gura în vin până dă dintr-însul.

Gândește să nu mai lase în bute.

Și

Umblă cu ochii logodiți.

Pe unul îl vede ca doi.

Ci

Dacă nu ești vrednic să-l duci, nu te încărca peste măsură.

Cum a zis țiganul:

Dacă nenai puterintă, la ce chichirezi gâlceavă?

Iar nu

Toarnă, umple foalele,

Până-și udă poalele.

Și

Vede că nu mai încape

Și toarnă până să crape.

Ardică paharul strigând:

Dumnezeu să-l înmulțească

Ca și pe piatră să crească.